

Shoqata e kontabilistëve të çertifikuar dhe auditorëve të
Kosovës

**Auditim i avancuar dhe
siguria
zgjidhjet**

P10

Data 01/10/2022

Detyra 1

Është korrik 2021. Ju jeni menaxher ne departamentin e auditimit te FirmAudit. Ju kanë caktuar të auditoni kompaninë Marashi ShA.

Marashi ShA është klient i ri i FirmaAudit, firma është emëruar si auditor në janar 2021.

Auditimi më herët është kryer nga EliAudit.

Marashi SHA është në pronësi dhe menaxhohet nga familja Marashi. Aktivitetet kryesore të kompanisë janë dizajnimi dhe ndërtimi i makinerive me porosi që përdoren në industrinë e mihjes.

Më poshtë janë paraqitur informatat shtesë

Shtojca 1

Email nga partneri i auditimit

Për: Menaxherin e auditimit

Nga: Andi, partner i auditimit

Lënda: Planifikimi i auditimit

Data: 1 korrik 2021

Përshëndetje,

Ju kam ofruar disa informata të cilat duhet të ju ndihmojnë në planifikimin e auditimit të Marashi ShA për vitin financiar që përfundon me 30 shtator 2021. Siç e dini, Marashi është klient i ri i firmës tonë dhe tashmë i kemi përfunduar procedurat e njohjes me klientin dhe procedurat e pranimit.

Kërkoj të përgatitni një memo në të cilën:

Diskutoni çështjet specifike të planifikimit të një angazhimit fillestar për auditim që duhet të konsiderohen me rastin e zhvillimit të strategjisë së auditimit të klientit tonë

Shënim: NUK nevojitet të diskutohen çështjet e pranimit të klientit, pasi që ato tashmë janë kryer (5 pikë)

Duke përdorur informatat në Shtojcat 1, 2, 3 dhe 4, vlerësoni rreziqet domethënëse të auditimit që duhet të konsiderohen në fazën e planifikimit të auditimit. (30 pikë)

Shtojca 2

Kompania është themeluar para 15 vitesh nga Lumi Marashi, një inxhinier i cili patentoj një makinë që përdoret në idustrinë e mihjes. Lumi, i cili është drejtor ekzekutiv i kompanisë, zotëron 60% të aksioneve të kompanisë, pjesa e mbetur e aksioneve është e ndarë barabart në mes të vëllaut dhe motrës, Genti dhe Vlora.

Bordi i drejtorëve të kompanisë përfshinë Gentin si drejtor financiar, Vlorën si drejtor të marketingut dhe një anëtar tjetër që nuk është pjesë e familjes, Kenani, i cili është drejtor i operacioneve. Kompania ka 300 punonjës, shumica e të cilëve janë inxhinier.

Lumi po planifikon të shes aksionet e veta dhe të pensionohet nga biznesi. Genti dhe Vlora që janë më të rinj se Lumi, do të mbajnë aksionet dhe pozitat në bord. Diskutimi fillestar me një blerës të mundshëm të aksioneve të Lumit ka filluar muajin e kaluar.

Kompania ka në pronësi zyrat qendrore dhe merr me qira objektin e prodhimit, ku makineritë dizajnohen dhe prodhohen sipas kontratave me konsumatorët individual. Zakonisht, një porosisë i duhen 14 muaj të përfudoj, nga dizajni fillestar deri te instalimi në lokacionin e konsumatorit. Kjo kohë është për shkak të madhësisë së madhe të makinerisë që prodhohen dhe kërkesave specifike të konsumatorëve.

Shtojca 3

Informatat kyçe nga pasqyrat financiare menaxheriale:

	Shënimi	Të prashikuara deri me 30 shtator 2021 € milion	Aktuale deri me 30 shtator 2020 € milion
Të hyrat	1	75	65
Fitimi operativ	2	18	10
Fitimi para tatimit	3	14	9
Gjithsej pasuri		12	88
Të përfshira në pasuri:			
Pasuri të patrupëzuara	4	19	10

Shënimi 1: Të hyrat nga kontratat përfshijnë dizajnin, prodhimin dhe instalimin e makinerisë së porositur. Aktualisht, për të gjitha kontratat me konsumatorët, kompania ka përcaktuar një obligim të performancës – instalimi i suksesshëm i makinës në lokacionin e konsumatorit. Mirëpo, përafërsisht $\frac{1}{4}$ e kontratave po ashtu përfshijnë shërbime të mbështetjes për një periudhë tre vjeqare pasi të instalohet makineria.

Shënimi 2: Fitimi operativ përfshin një fitim prej €2.2 milion lidhur me kontratën me Argjila ShA, detajet e së cilës janë paraqitur në Shtojcën 4. Kjo është shuma e plotë e fitimit të vlerësuar që do të fitohet nga kjo kontratë. Drejtori financiar i kompanisë ka sugjeruar se pasi që politika e kompanisë është të përdor metodën e outputit në përcaktimin e shkallës së kompletimit të kontratës në fund të vitit, është e përshtatshme të njihet shuma e plotë e fitimit nga kjo kontratë sepse konsumatori ka paguar në avans.

Fitimi operativ po ashtu përfshin një humbje prej €700,000 lidhur me kontratën me Gjoni ShA, detajet e së cilës janë paraqitur në Shtojcën 4. Humbja është përcaktuar bazuar në humbjen e vlerësuar prej €840,000 e përpjestuar me numrin e muajve të kompletuar për kontratën deri me 30 shtator 2021.

Shënimi 3: Fitimi para tatimit përfshin rritjen e vlerësuar të vlerës së drejtë të ndërtesës Narta si pronë investuese prej €2 milion. Detajet janë paraqitur në Shtojcën 4.

Shënimi 4: Ndryshimi në vlerën e pasurive të patrupëzuara paraqet një transaksion që ndodhi në mars të vitit 2021, ku Marashi SHA bleu disa dizajne nga Lumi për €9 million. Vlera e transaksionit është përcaktuar nga Lum Marashi. Partneri i angazhimit të auditimit ka kërkuar informata për të mbështetur këtë vlerë, por nuk kishte pranuar asgjë nga Marashi SHA.

Shtojca 4

Kontrata me Argjila ShA

Në tetor 2020, Marashi kishte hyrë në një kontratë domethënëse për të dizajnuar, ndërtuar dhe instaluar një makineri të madhe për konsumatorin Argjila ShA. Në tetor 2020 është vlerësuar se dizajnimi dhe ndërtimi i makinës do të merrte 15 muaj, instalimi të ndodhte në janar 2022. Vlera e dakorduar e makinës është €6 milion dhe kosto e ndodhur nga Marashi deri me 30 shtator 2021 për këtë kontratë është €2.6 milion. Bazuar në planet e projektit, vlera e vlerësuar e punës së certifikuar me 30 shtator 2021 është €4 milion dhe kosto e vlerësuar është €1.2 milion. Siç është shpjeguar në Shtojcën 3, fitimi operativ përfshin një fitim prej €2.2 milion lidhur me kontratën me Argjila SHA.

Kontrata me Gjoni ShA

Me 1 dhjetor 2020, Marashi kishte hyrë në një kontratë me Gjoni SHA të dizajnojë, ndërtojë dhe instaloj një makinë. Kontrata, të cilës i duhen 12 muaj të përfundoj, në fillim ishte projektuar të krijonte fitim prej €2.8 milion. Mirëpo, për shkak të inflacionit të kostove dhe gabimeve të bëra në buxhetin fillestar të projektit, kontrata tani parashihet të krijoj një humbje prej €840,000.

Prona investuese

Në tetor 2020, pas përfundimit të një kontrate të madhe, kompania ka blerë një pronë investuese, ndërtesën Narta, për €15 milion. Ndërtesa është një pronë që lëshon me qira dyqane të ndryshme në kryeqytetin e vendit. Kompania do të angazhojë një ekspert për të ofruar vlerësim të pronës dhe vlerësimi fillestar i rritjes së vlerës së drejtë të ndërtesës prej €2 milion është përfshirë në parashikimin financiar të kompanisë deri me 30 shtator 2021.

Shtojca 5

Në takimin e djeshëm në mes të drejtorëve të kompanisë dhe partnerit të angazhimit është diskutuar shitja e mundshme e aksioneve të Lumit.

Drejtorët e kompanisë zbuluan se kompania me të cilën po negocion Lumi është Villalobo SHA. Villalobo është klient aktual i auditimit të kompanisë tonë të auditimit.

Drejtorët kanë kërkuar që fima jonë e auditimit të ndihmojë me shitjen e aksioneve duke kryer një angazhim të kujdesit të duhur (Due Diligence) të kompanisë Marashi përmes së cilës do të bëhet një rishikim i pavarur i pozitës financiare të Marashi dhe parashikimet për të ardhmen dhe të përgatisin një raport me gjetjet e tyre që do t'i ofroheshin kompanisë Villalobo ShA.

Zgjidhja

Memo

Për: Partneri i angazhimit të auditimit

Nga: Menaxheri i auditimit

Tema: Marashi ShA – planifikimi i auditimit

Hyrje

Këto shënime informuese janë përgatitur për të ndihmuar në planifikimin e auditimit të Marashit ShA për vitin financiar që përfundon më 30 shtator 2021. Shënimet fillojnë duke diskutuar implikimet e këtij të qenit një angazhim fillestar auditimi dhe më pas kalojnë në vlerësimin e rreziqeve të auditimit që duhet të merren parasysh në planifikimin e auditimit.

(a) Angazhimi fillestar i auditimit

Në një angazhim fillestar auditimi, ka disa faktorë që duhet të merren parasysh përveç procedurave të planifikimit që kryhen për çdo auditim. SNA 300 Planifikimi i një Auditimi të Pasqyrave Financiare ofron udhëzime në këtë fushë. SNA 300 sugjeron që nëse nuk ndalohej me ligj ose rregullore, duhet të bëhen marrëveshje me auditorin paraardhës, për shembull, për të rishikuar dokumentet e tyre të punës. Prandaj, duhet të bëhet komunikim me EliAudit për të kërkuar qasje në dokumentet e tyre të punës për vitin financiar të përfunduar më 30 shtator 2020. Rishikimi i dokumenteve të punës të vitit të kaluar do ta ndihmonte FirmAudit në planifikimin e auditimit, për shembull, pasi mund të nxjerrë në pah çështjet që kanë të bëjnë me auditimin e saldove fillestare ose vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të Marashit ShA. Për shembull, EliAudit mund të ketë informacion në dosje në lidhje me transaksionet e mëparshme midis Lum Marashit dhe kompanisë, ose transaksione të palëve të tjera të lidhura. Do të jetë gjithashtu e rëndësishme të merret parasysh nëse raportet e auditorit të viteve të mëparshme janë modifikuar, dhe nëse po, arsyeja e modifikimit. Si pjesë e procesit të pranimit të klientit, duhet të ishte kërkuar leja profesionale nga EliAudit. Çdo çështje që është sjellë në vëmendjen e FirmAudit kur është marrë leja profesionale duhet të merret parasysh për ndikimin e tyre të mundshëm në strategjinë e auditimit. Për më tepër, çdo çështje etike e ngritur gjatë pranimit të klientit duhet të merret parasysh për sa i përket ndikimit të tyre të mundshëm në strategjinë e auditimit, për shembull, nevoja për një rishikim të pavarur nga partneri i auditimit, veçanërisht duke pasur parasysh takimin e fundit me menaxhmentin e kompanisë dhe kërkesën e tyre për

kryerjen e një shërbimi jo auditues. Duhet të merren parasysh edhe çështjet që janë biseduar me menaxhmentin e Marashi ShA në lidhje me emërimin e FirmAudit si auditorë. Ekipi i auditimit duhet gjithashtu të marrë në konsideratë çdo çështje madhore që është diskutuar me menaxhmentin në takimet fillestare dhe se si këto çështje ndikojnë në strategjinë e përgjithshme të auditimit dhe planin e auditimit. Për shembull, trajtimi kontabël i aplikuar për kontratat e ndërtimit mund të jetë diskutuar duke qenë se kjo është një politikë kontabël e rëndësishme e aplikuar në pasqyrat financiare të kompanisë. Kujdes i veçantë duhet të tregohet në planifikimin e procedurave të auditimit të nevojshme për të marrë evidenca të mjaftueshme të përshtatshme të auditimit në lidhje me bilancet e hapjes, dhe procedurat duhet të planifikohen në përputhje me SNA 510

Angazhimet fillestare të auditimit – Saldot fillestare

Duhet të kryhen procedura për të përcaktuar nëse saldot fillestare reflektojnë zbatimin e politikave të duhura kontabël dhe për të përcaktuar nëse saldot përfundimtare të periudhës së mëparshme janë sjellë në mënyrë korrekte në periudhën aktuale. Me një angazhim fillestar të auditimit, është veçanërisht e rëndësishme të zhvillohet një kuptim i biznesit, duke përfshirë kornizën ligjor dhe rregullator specifik të zbatueshëm për kompaninë. Për auditimin e Marashit ShA, do të jetë e rëndësishme të përftohet njohuri e çështjeve ligjore dhe rregulatore brenda industrisë së mihjes, të tilla si rregulloret strikte të shëndetit dhe sigurisë dhe legjislacioni mjedisor. Ky kuptim duhet të dokumentohet plotësisht dhe do të ndihmojë ekipin e auditimit të kryejë procedura analitike efektive dhe të zhvillojë një strategji të përshtatshme auditimi. Marrja e njohurive për biznesin do të ndihmojë gjithashtu për të identifikuar nëse do të jetë e nevojshme të planifikohet përdorimi i ekspertëve të auditorit, për shembull, në lidhje me kontabilitetin për kontratat e klientëve. Më tej, duke pasur parasysh natyrën e produkteve të bëra me porosi nga klientët, kjo mund të ketë gjithashtu një ndikim në vlerësimin e stoqeve ose të punës në proces. Stoqet janë specifike për industrinë, kështu që ka shumë gjasa që do të duhet të angazhohet një ekspert për të vlerësuar stoqet. FirmAudit mund të ketë procedura të kontrollit të cilësisë për përdorim në rastin e angazhimeve fillestare, për shembull, përfshirja e një partneri tjetër ose individit senior për të rishikuar strategjinë e përgjithshme të auditimit përpara fillimit të procedurave të rëndësishme të auditimit. Pajtueshmëria me çdo procedurë të tillë duhet të dokumentohet plotësisht. Duke qenë se ky është një klient i ri auditimi dhe për shkak të faktorëve të tjerë të rrezikut që do të diskutohen në pjesën tjetër të këtyre shënimeve informuese, gjatë zhvillimit të strategjisë së auditimit duhet t'i kushtohet vëmendje përdorimit të një ekipi auditimi me përvojë në mënyrë që të reduktohet rreziku i moszbulimit.

(b) Rreziku i auditimit

Klient i ri auditimi

Ky është viti i parë në të cilin FirmAudit ka audituar kompaninë, gjë që rrit rrezikun e moszbulimit pasi firma jonë nuk ka përvojë me klientin, duke e bërë më të vështirë zbulimin e anomalive materiale. Megjithatë, ky rrezik mund të zbutet përmes planifikimit rigoroz të auditimit, duke përfshirë marrjen e një kuptimi të plotë të biznesit të kompanisë. Për më tepër, siç u diskutua në pjesën (a), ekziston rreziku që saldot fillestare dhe informacioni krahasues mund të mos jenë të sakta pasi shifrat e vitit të kaluar nuk janë audituar nga FirmAudit dhe për këtë arsye, ne duhet të planifikojmë të auditojmë saldot fillestare me kujdes, në përputhje me SNA 510 për të siguruar që saldot fillestare dhe informacioni krahasues të jenë të pastra nga anomalitë materiale. FirmAudit do të duhet të komunikojë me EliAudit për të dakorduar rishikimin e dosjeve të tyre për të identifikuar çdo problem të mundshëm me auditimet e mëparshme. Në veçanti, FirmAudit do të duhet të hetojë në detaje arsyet pse ish-auditorët dhanë dorëheqjen nga detyra. Dorëheqja e tyre, për shembull, mund të ketë qenë rezultat i mosmarrëveshjeve me menaxhmentin e klientit dhe mund të ketë implikime në lidhje me kompetencën ose integritetin e menaxhmentit.

Paragjykimi (njëanshpëria) i menaxhimit

Aksioneri kryesor i kompanisë, Lum Marashi, po planifikon të shesë aksionet e tij në kompani dhe tashmë janë zhvilluar diskutimet fillestare me një blerës të mundshëm. Kjo situatë do të thotë se ekziston rreziku i njëanshmërisë së menaxhmentit në atë që Lumi do të dëshirojë të maksimizojë çmimin e shitjes dhe për këtë arsye ekziston rreziku që pasuritë të mbivlerësohen dhe të hyrat dhe fitimi të maksimizohen, pasi ai do të dëshirojë që pasqyrat financiare të kompanisë të pasqyrojnë gjendje dhe performancë sa më të mirë financiare. Duke pasur parasysh faktin se kompania menaxhohet nga pronari, mund të jetë e lehtë për Lumi të anashkalojë kontrollet në lidhje me raportimin financiar dhe/ose të ushtrojë presion mbi drejtorin financiar, i cili është vëllai i tij, për të manipuluar pasqyrat financiare. Disa nga rreziqet e diskutuara më poshtë tregojnë se njëanshmëria e menaxhmentit mund të ishte aplikuar në një sërë trajtimesh kontabël, veçanërisht në vlerësimin e pasurive joqarkulluese të investuara dhe njohjen dhe matjen e pasurive të patrupëzuara.

Procedurat analitike - mbivlerësimi i të ardhurave/fitimit

Procedurat analitike të informacionit financiar të ofruar tregojnë se:

- Të hyrat parashikohen të rriten me 15.4%
- Fitimi operativ parashikohet të rritet me 80%
- Fitimi para tatimit parashikohet të rritet me 55.6%

Ndërsa mund të ketë shpjegime përkatëse dhe të përshtatshme për këto tendenca, auditori duhet të jetë vigjilent ndaj mundësisë që të ardhurat dhe fitimi të mbivlerësohen qëllimisht. Tendencat në fitimin operativ është veçanërisht shqetësuese dhe menaxhmentit do t'i duhet të japë shpjegime dhe prova konfirmuese në mbështetje të këtyre parashikimeve. Lum Marashi ka nxitje që pasqyrat financiare të tregojnë rritje të të hyrave dhe fitimit duke pasur parasysh shitjen e mundshme të aksioneve të tij, kështu që ekziston rreziku i menaxhimit agresiv të të ardhurave.

Njohja e të ardhurave - shërbimi mbështetës

Kompania shet rreth një të katërtën e makinerive të saj në bazë të një kontrate që përfshin një shërbim mbështetës, por të gjitha kontratat aktualisht janë duke u lidhur me vetëm një detyrim të performancës. Ekziston rreziku që të hyrat që lidhen me këto kontrata të mos ndahen në pjesë përbërëse siç kërkohet nga SNRF 15 Të ardhurat nga kontratat me klientët. SNRF 15 kërkon që gjatë kontabilizimit të të hyrave, të identifikohen detyrimet e performancës në kontratë dhe kur një kontratë ka detyrime të shumëfishta të performancës, të hyrat duhet t'u shpërndahen detyrimeve të performancës në kontratë duke iu referuar çmimeve të tyre relative të shitjes të pavarura. Ekziston rreziku i auditimit që Marashi ShA nuk po zbërthen të hyrat nga kontrata ndërmjet detyrimit në lidhje me furnizimin dhe instalimin e makinës dhe ofrimit të shërbimit mbështetës. Kjo mund të rezultojë në mbivlerësimin e të hyrave nëse të hyrat në lidhje me shërbimin mbështetës njihen në të njëjtën kohë me pjesën tjetër të të hyrave.

Njohja e të hyrave/fitimit- Kontrata e Argjilës

Sugjerimi i drejtorit financiar se shuma e plotë e fitimit mund të njihet këtë vit në lidhje me këtë kontratë është i pasaktë. Gjatë kryerjes së kontratave afatgjata, SNRF 15 thekson se metodat e duhura të matjes së progresit drejt përmbushjes së detyrimit të performancës, pra përfundimit të kontratës, përfshijnë metodat e prodhimit (outputit) dhe metodat hyrëse (input) të cilat bazohen në përcaktimin e fazës së përmbushjes së detyrimit të performancës, duke iu referuar vlerës ndaj klientit të mallrave ose shërbimeve të transferuara deri më sot në lidhje me mallrat ose shërbimet e mbetura të premtuara sipas kontratës (metoda e prodhimit) ose në bazë të përpjekjeve ose të dhënave të entitetit për përmbushjen e një detyrimi të performancës (metoda input). Bazuar në politikën kontabël të deklaruar të kompanisë, e cila është përdorimi i metodës së prodhimit, faza e përfundimit duhet të bazohet në punën e certifikuar, e cila parashikohet të jetë 4 milionë euro krahasuar me çmimin e kontratës prej 6 milionë euro, duke dhënë një përqindje të përfundimit të 66.7%. Prandaj, kompania duhet të njohë 66.7% të fitimit të vlerësuar prej 2.2 milion € në kontratë, që është 1.47 milion €. Prandaj, fitimi është mbivlerësuar për 730,000€. Ky është material, në masën 5.2% të fitimit para tatimit. Trajtimi kontabël mund të jetë një tregues i

njëanshmërisë së menaxhmentit dhe dëshirës së Lum Marashit për të mbivlerësuar fitimin për vitin. Ekipi i auditimit duhet gjithashtu të marrë parasysh nëse trajtimi kontabël i aplikuar për kontratat e tjera devijon nga politika kontabël e deklaruar e kompanisë dhe nëse ka anomali të tjera materiale në këtë drejtim.

Gjoni – kontrata me kushte rënduese

Fitimi i parashikuar deri më 30 shtator 2021 përfshin një humbje në lidhje me kontratën Gjoni. Është e saktë që humbjet duhet të njihen megjithatë, metoda e aplikuar për njohjen e humbjes me kalimin e kohës nuk është e përshtatshme. Humbja totale e kontratës, e vlerësuar në 840,000€, është materiale pasi përfaqëson 6% të fitimit para tatimit. Aty ku kontratat priten të jenë me humbje, ato duhet të kontabilizohen si kontrata me kushte rënduese në përputhje me SNK 37 Provizionet, Detyrimet Kontingjente dhe Pasuritë Kontingjente, e cila kërkon që një provizion të njihet për një kontratë me kushte rënduese. Një kontratë e rëndë është një kontratë në të cilën kostot e pashmangshme të përmbushjes së detyrimeve sipas kontratës tejkalojnë përfitimet ekonomike që priten të merren. SNK 37 thotë se një provizion duhet të matet bazuar në kostot e pashmangshme të përmbushjes së detyrimeve kontraktuale. Nga informacioni i dhënë, nuk është e mundur të përcaktohet shuma e saktë që duhet dhënë, por njohja e humbjes me kalimin e kohës nuk është një metodë e përshtatshme kontabël dhe ka gjasë që humbja e njohur dhe provizioni në pasqyrën e pozicionit financiar të nënvlerësohen. Ky mund të jetë një sinjal i njëanshmërisë së menaxhmentit – trajtimi kontabël i aplikuar redukton humbjen e njohur brenda fitimit për vitin dhe mund të jetë një tregues i menaxhimit të fitimeve të aplikuar në përgatitjen e pasqyrave financiare. Ekziston gjithashtu rreziku që 'inflacioni i kostos' dhe gabimet buxhetore, të cilat supozohet se kanë bërë që kontrata të bëhet me humbje, do të kenë implikime edhe për kontratat e tjera për të cilat kompania po punon. Kjo mund të nënkuptojë se ekzistojnë kontrata të tjera të rënda dhe duhet të njihen më shumë humbje, duke siguruar rrezik të mëtejshëm që fitimi për vitin të mbivlerësohet.

Prona investuese

15 milionë euro të investuara në ndërtesën e Nartës janë materiale, që përfaqësojnë 12.5% të totalit të pasurive. Ndryshimi në vlerën e drejtë i cili njihet në fitim është gjithashtu material në masën 14.3% të fitimit para tatimit. Është e përshtatshme që prona të matet me vlerën e drejtë dhe që fitimi të njihet në pasqyrën e të ardhurave. Kjo është në përputhje me SNK 40 Pronat Investuese, i cili i lejon entitetet të zgjedhin midis një modeli të vlerës së drejtë dhe një modeli kostoje për matjen e pronave investuese. Kur përdoret modeli i vlerës së drejtë, fitimet ose humbjet që rrjedhin nga ndryshimet në vlerën e drejtë të pronës investuese duhet të përfshihen në fitimin ose humbjen neto për periudhën në të cilën ai lind. Megjithatë, një rrezik auditimi lind nga madhësia e fitimit nga vlera e drejtë që është njohur. Prona është blerë vetëm në fillim të vitit financiar dhe një rritje në vlerën e drejtë prej 13.3% në një periudhë 12-mujore është domethënëse. Vlerësimi i pronës nga eksperti nuk është kryer ende, kështu që vlera e drejtë e përfshirë aktualisht në pasqyrat financiare mund të jetë një përpjekje e menaxhmentit për të rritur fitimin për vitin, për arsyet e diskutuara më sipër. Niveli i subjektivitetit që mund të përfshihet në përcaktimin e vlerës së drejtë rrit rrezikun e anomalive materiale. Rreziku shtohet se si Marashi ShA mund të punësojë një ekspert të njohur për ta për të arritur një vlerë të drejtë më të lartë e cila do të manipulojë fitimet e vitit dhe për këtë arsye objektiviteti i ekspertit të përdorur është gjithashtu një rrezik.

Shënim udhëzues: Pikë do të jepet gjithashtu për diskutimin nëse përdorimi i një eksperti auditori është i përshtatshëm.

Pasuria e patrupëzuar

Pasuria e patrupëzuar e njohur në vit me kosto për kompaninë prej 9 milion € është materiale për pasqyrën e pozicionit financiar pasi përfaqëson 7.5% të totalit të pasurive. Ajo është gjithashtu materiale për nga natyra pasi është një transaksion midis kompanisë dhe aksionarit shumicë dhe kryeshefit ekzekutiv, duke e bërë atë një transaksion të palëve të lidhura, i cili do të diskutohet më në detaje më poshtë. Ekziston rreziku i njëanshmërisë së menaxhmentit në lidhje me këtë

transaksion. Duke pasur parasysh që Lumi po planifikon të shesë aksionet e tij, ekziston një rrezik i konsiderueshëm që transaksioni të jetë një përpjekje për të rikuperuar pasqyrat financiare në mënyrë që të maksimizojë vlerën e pasurive, të ndikojë në vlerësimin e biznesit dhe në fund të rrisë shumën që Lumi merr nga shitja e aksioneve të tij. Lumi gjithashtu mund ta ketë projektuar transaksionin si një mënyrë për të hequr fondet nga kompania pa pasur nevojë të paguajë një dividend. Është e diskutueshme nëse Lumi i ka shitur ndonjë gjë kompanisë. Do të duhet të kryhen procedura të forta auditimi për të përcaktuar ekzistencën e një pasurie në lidhje me 'dizajnet' që i janë shitur kompanisë. Ato mund të lidhen me pasuri të tilla si patentat ose ndonjë lloj pronësie intelektuale, por ekzistenca dhe vlerësimi i këtyre pasurive duhet të mbështetet nga dokumentacioni i Lumit, i cili nuk i është ofruar ekipit të auditimit. Mungesa e dëshmive konfirmuese rrit rrezikun që ky të jetë një transaksion 'fals' i cili duhet trajtuar me një shkallë shumë të lartë të skepticizmit profesional. Për këto arsye, ekziston një rrezik i konsiderueshëm që pasuritë e patrupëzuara të mbivlerësohen me një shumë materiale. Ekziston gjithashtu rreziku që saldo fillestare prej 10 milionë euro të pasurive të patrupëzuara të mbivlerësohet, veçanërisht duke pasur parasysh që ky është një klient i ri auditimi. Lumi mund të ketë krijuar transaksione të ngjashme në të kaluarën, duke rezultuar në njohjen e pasurive të patrupëzuara të cilat mund të mos jenë të përshtatshme.

Shënim: Do të jepen pikë gjithashtu për diskutim në lidhje me trajtimin specifik kontabël të pasurive të patrupëzuara, p.sh. nëse SNK 38 pasurive të patrupëzuara - janë përmbushur kriteret për njohjen dhe nëse mosamortizimi i pasurive është i përshtatshëm pasi tendencat tregojnë se pasuritë e njohura nuk amortizohen .

Transaksioni me palët e lidhura

Shitja e dizajneve nga Lumi te Marashit ShA është një transaksion me palët e lidhura sipas përkufizimit të SNK 24 Shpalojet e palëve të lidhura. Palë e lidhur është një person që ka kontroll ose kontroll të përbashkët mbi entitetin, prandaj Lumi është palë e lidhur me Marashin dhe shitja e modeleve të tij është një transaksion me palët e lidhura, i cili përkufizohet në SNK 24 si një transferim i burimeve, shërbimeve ose detyrimeve ndërmjet palëve të lidhura, pavarësisht nëse është ngarkuar një çmim.

Ekziston rreziku që shpaloja e transaksionit të mos bëhet në përputhje me SNK 24, i cili kërkon që nëse ka pasur transaksione ndërmjet palëve të lidhura, duhet të ketë shpaloje në lidhje me natyrën e marrëdhënies së palës së lidhur, si dhe informacion në lidhje me transaksionet dhe saldot e mbetura të papaguara, nëse është e nevojshme.

Detyra 2

Big SHA është një grup i madh prodhues i cili operon nga disa vende në mbarë botën. Së fundmi ajo ka njoftuar planet për të zgjeruar operacionet e saj në një vend të madh në zhvillim, ku do të prodhojë një model të ri automjeti. Ky model do të jetë i vogël, i lirë, i thjeshtë dhe do t'u shitet individëve dhe familjeve me të ardhura të ulëta dhe të mesme, për të cilët posedimi i një automjeti nuk ka qenë kurrë më parë një mundësi. Këto automjete nuk do të kenë shumë veçori standarde si radio, ngrohës/ftohës, dritare elektronike dhe të ngjashme. Ata do të kenë karakteristika bazë të sigurisë si rripat e sigurimit, por jo më të avancuara si jastëkët e ajrit. Shumë ambientalistë perëndimorë kanë shprehur shqetësimin se përdorimi i gjerë i këtij modeli automjeti do të shkaktojë një dëm të madh në mjedis, veçanërisht përmes emetimeve të karbonit. Bllokimi i trafikut gjithashtu do të përkeqësohet shumë. Kjo do të rrisë kërkesën për ndërtimin e rrugëve të reja dhe rrjedhimisht do të rrisë dëmin mjedisor. Ky model i ri do të përkeqësojë gjithashtu statistikën tashmë shumë të dobët të sigurisë rrugore që përjeton ky vend. Për më tepër, ambientalistët besojnë se vetë makinat do të kenë jetëgjatësi relativisht të shkurtër, në fund të së cilës do të hidhen në mënyrë të çorganizuar dhe të parregulluar. Big SHA është përgjigjur duke pohuar se ky model i ri nuk do të përdorë shumë karburant sepse janë të lehta dhe kanë motorë të vegjël dhe efikas. Ata theksojnë se ky model automjeti është projektuar për të qenë shumë më i sigurt se modelet e automjeteve që u tregtuan në Evropë, një kohë relativisht të shkurtër më parë. Gjithashtu, shumë nga klientët e synuar përndryshe do të ngasin motoçikleta që janë më joefikase, më ndotëse dhe shumë më pak të sigurta se automjeti i ri i propozuar. Big SHA ka deklaruar gjithashtu se automjetet nuk do të hidhen në fund të jetës së tyre. Të gjithë tregtarët që shesin modelin e ri do t'u kërkohet të mbledhin çdo automjet që nuk është më i përshtatshëm për rrugë nga shtëpia e secilit klient dhe do t'u kërkohet t'i kthejnë ato në qendrën e riciklimit të prodhuesit. Automjeti ka një dizajn të thjeshtë që e bën të lehtë çmontimin dhe ndarjen në kategori të ndryshme materialesh për riciklim. Qendra e riciklimit nuk është ndërtuar ende, sepse do të kalojnë të paktën tre vjet para se të ketë një numër të konsiderueshëm automjesh skrap. Big SHA i ka kërkuar firmës suaj, si auditorë të saj, të kryejë një auditim mjedisor të pretendimeve të saj. Ajo dëshiron të publikojë raportin tuaj në faqen e saj të internetit të korporatës në mënyrë që të adresojë shqetësimet e lëvizjes mjedisore.

Kërkohet:

(a) Ekziston një skepticizëm në komunitetin profesional dhe të biznesit dhe në mesin e komentuesve të jashtëm sa i përket raportimit mjedisor dhe social. Diskutoni shkallën në të cilën auditimi i raporteve të tilla mund të ndihmojë në zbutjen e shqetësimeve të skeptikëve në këtë drejtim. Përdorni skenarin e paraqitur më sipër për të ilustruar argumentin tuaj. (10 pikë)

(b) Vlerësoni në mënyrë kritike vështirësitë e veçanta që do të përjetonit në auditimin e pretendimit të Big SHA se:

(i) Automjeti i ri është efikas dhe se përdorimi i tij nuk do të ndikojë negativisht në mjedis në krahasim me format ekzistuese të transportit;

(ii) Automjetet e reja do të funksionojnë me një standard të pranueshëm sigurie;

(iii) Do të jetë në gjendje të riciklojë të gjitha makinat e skrapit. (15 pikë)

[Gjithsej: 25 pikë]

Zgjidhja

(a) Edhe pse është shumë qartë larg nga e përsosura, nuk ka dyshim se besueshmëria dhe konsistenca e raportimit financiar është përmirësuar shumë gjatë 50 viteve të fundit ose më shumë nga futja e standardeve të detyrueshme (SNRF, SNK dhe SNRF për NVM dhe standarde të ngjashme në juridiksione të tjera) dhe me rregullim më të rreptë ligjor. Këto lloj standardesh të detyrueshme ose ligjore mungojnë kryesisht në fushën e raportimit mjedisor dhe social (pavarësisht shembujve të Praktikave më të mira si Iniciativa e Raportimit Global). Kjo ngre pyetjen se përse kompanitë porosisin raporte të tilla në radhë të parë. Përgjigja për këtë duket se është për vullnetin e mirë ose marrëdhëniet e mira me publikun që ndihmon për të krijuar. Nga shembullin në skenarin e mësipërm, ajo dëshiron t'i shtojë besueshmërinë kundërshtimit të akuzave të ngritura kundër saj dhe e sheh një raport të pavarur si një mënyrë të mirë për ta bërë këtë. Megjithatë, vetë logjika që e lind këtë krijon skepticizëm për të. Skeptikët argumentojnë se kompanitë thjesht komisionojnë raporte në fusha që mund t'i tregojnë ato në një pozitë më të mirë, ose, si në këtë rast, për të kundërshtuar disa akuza specifike të ngritura kundër tyre. Për shembull, një kompani me një statistikë të mirë në riciklim mund ta nënvizojë këtë duke injoruar faktin që një numër jashtëzakonisht i lartë punonjësish të saj janë të punësuar me kontrata "zero orë". Krahasimet janë gjithashtu të vështira ndërmjet kompanive për shkak të temave të gjera që mund të mbulohen në fushën e raportimit mjedisor dhe social. Do të ishte shumë e vështirë të matej ndikimi social dhe mjedisor i Big në krahasim me, të themi, një kompani që drejton një spital të madh privat. Të gjitha raportet financiare kanë, fjalë për fjalë, një monedhë të përbashkët, por raportet sociale dhe mjedisore jo. Auditimi shkon në njëfarë mënyre për të siguruar lexuesit e raporteve të autenticitetit të informacionit që përmban raportin, në mënyrë që, për shembull, të japë siguri më të madhe se nëse entiteti thotë se ka emetuar X ton ndotës në vitin 2021, në fakt e ka bërë këtë. Megjithatë, ajo ende lë disi të hapur çështjen nëse pyetjes më të spikatur po i jepet përgjigje.

(b) (i) Disa detaje themelore në lidhje me efikasitetin e makinës së re duhet të jenë lehtësisht të verifikueshme. Duhet të jetë e mundur, për shembull, të përcaktohet efikasiteti i karburantit në rrethana ideale dhe të pafavorshme. Megjithatë, vlerësimi i ndikimit të përgjithshëm mjedisor do të jetë shumë më i vështirë sepse kjo do të mbështetet, për shembull, në parashikimet se sa vetura do të shiten, në cilën periudhë kohore dhe në cilat vende. Veturat shtesë në vende më rurale ka të ngjarë të kenë më pak ndikim sesa në qytetet tashmë të mbipopulluara. Ato që mund të përshkruhen si ndikime "të rendit të dytë" do të jenë akoma më të vështira për t'u matur. Për shembull, nëse sjellja në treg e këtyre veturave përfundimisht rezulton në një ndërtim të ri të gjerë rrugësh, kjo do të ketë një ndikim të rëndësishëm, por do të ishte pothuajse e pamundur të matet në këtë pikë.

(ii) Pika më e vështirë këtu do të jetë vendosja se cili është një nivel "i pranueshëm" i sigurisë. Këto vetura janë qartësisht më pak të sigurta sesa veturat në shitje, të themi, në Evropën Perëndimore, ku jastëkët e ajrit, sistemet e frenimit kundër bllokimit, kontrolli i temperaturës së jashtme dhe madje edhe softueri kundër përplasjes tani janë mjaft standarde. Nga ana tjetër, Big me sa duket do të argumentonte se këto vetura plotësojnë standardet bazë të sigurisë dhe për këtë arsye do të lejohen ligjërisht në shumicën e vendeve perëndimore. Auditorët mund të kontrollojnë vlefshmërinë e këtij pretendimi duke kërkuar nga një ekspert në terren që të ekzaminojë një makinë prototip dhe të konfirmojë se ky është, me të vërtetë, rasti. Nëse veturat janë tashmë në shitje kudo, auditorët mund të përpiqen të përcaktojnë nëse ekzistojnë të dhëna statistikore për të dhënat e tyre të sigurisë. Megjithatë, nëse veturat nuk janë ende në shitje askund, do të ketë mungesë të të dhënave në dispozicion të auditorëve.

(iii) Në një mënyrë, audituesit mund ta kontrollojnë këtë pretendim me siguri të arsyeshme, sepse ata do të jenë në gjendje të krahasojnë shitjet e parashikuara me kapacitetin e parashikuar riciklimi, p.sh. nëse ka një plan për të shitur 50,000 në Zonën X gjatë tre viteve të ardhshme,

kompania duhet të planifikon kapacitete të mjaftueshme në objektet e riciklimit aty pranë për të përballuar kaq shumë vetura, megjithëse me një vonesë kohore 2-4 vjet. Pika që do të jetë jashtëzakonisht e vështirë për t'u konfirmuar është se sa gjasa kanë këto plane të realizohen. Audituesit do të duhet të kontrollojnë nëse kompania ka plane të qëndrueshme, të detajuara dhe të besueshme për qendrat e riciklimit dhe ajo tashmë duhet të planifikojë saktësisht se ku do të vendosen dhe mundësisht të blejë lokacione, të marrë leje ndërtimi e kështu me radhë. Mungesa e kësaj do të sugjeronte që auditori duhet të jetë skeptik ndaj planeve të kompanisë. Në cilindo nga këto raste, më shumë që auditori duhet të japë është një raport i "sigurisë së kufizuar".

Detyra 3

Ju jeni partneri përgjegjës për kryerjen e një rishikimi të kontrollit të cilësisë së angazhimit në auditimin e Fiku SHA. Aktualisht po rishikoni dokumentet e punës të auditimit dhe draft raportin e auditimit mbi pasqyrat financiare të Fiku SHA për vitin e përfunduar më 31 janar 2021. Drafti i pasqyrave financiare paraqesin të hyra prej 8.5 milion Euro, fitim para tatimit prej 1 milion Euro dhe pasuri totale prej 175 milion Euro.

(a) Gjatë vitit, fabrika e Fiku SHA u zgjerua përmes vetë-ndërtimit me një zonë të re përpunimi, me një kosto totale prej 5 milionë Euro. Të përfshira në kostot e kapitalizuara janë kostot e huamarrjes prej €100,000, të shkaktuara gjatë periudhës gjashtëmujore të ndërtimit. Një hua prej 4 milionë Euro me një normë interesi prej 5% u mor në lidhje me ndërtimin më 1 mars 2020, kur filloi ndërtimi. Zona e re e përpunimit ishte gati për përdorim më 1 shtator 2020 dhe filloi të përdoret më 1 dhjetor 2020. Jeta e dobishme e saj e vlerësuar është 15 vjet.

Kërkohet:

Në lidhje me shqyrtimin e dosjes suaj të pasurive joqarkulluese:

Komentoni çështjet që duhet të merren parasysh dhe dëshmitë e auditimit që prisni të gjeni në lidhje me zonën e re të përpunimit. **(8 pikë)**

(b) Fiku SHA ka një plan pensioni me përfitime të përcaktuara për punonjësit e saj. Një vlerësim aktuarial më 31 janar 2021 tregoi se plani është me deficit prej 10.5 milion Euro. Deficiti nuk njihet në pasqyrën e pozicionit financiar. Një ekstrakt nga draft raporti i auditimit jepet më poshtë:

Opinionit i auditorit

Sipas opinionit tonë, për shkak të rëndësisë së çështjes së diskutuar më poshtë, pasqyrat financiare nuk japin një pamje të vërtetë dhe të drejtë të pozicionit financiar të Fiku SHA më 31 janar 2021, si dhe të performancës së saj financiare dhe rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

Shpjegimi i opinionit të kundërt në lidhje me pensionin

Pasqyrat financiare nuk përfshijnë planin e pensioneve të kompanisë. Ky lëshim i qëllimshëm bie ndesh me praktikën e pranuar të kontabilitetit dhe do të thotë që pasqyrat nuk janë përgatitur siç duhet.

Kërkohet:

(i) Vlerësoni në mënyrë kritike ekstraktin nga raporti i propozuar i auditimit të Fiku SHA për vitin e përfunduar më 31 janar 2021.

Shënim: NUK ju kërkohet të ri-hartoni ekstraktin e raportit të auditimit. (7 pikë)

(ii) Përshkruani elementet kryesore të raportit standard të auditimit sipas *SNA 700 Formimi i një opinionit dhe raportimi mbi pasqyrat financiare statements* **(5 pikë)**

[Gjithsej: 20 pikë]

Zgjidhja

(a) Çështje për t'u marrë parasysh

Kostoja totale e zonës së re të përpunimit prej €5 milion përfaqëson 2.9% të totalit të pasurive dhe është materiale për pasqyrën e pozicionit financiar. Kostot e huamarrjes nuk janë materiale për pasqyrën e pozicionit financiar, duke përfaqësuar më pak se 1% të totalit të pasurive; megjithatë, kostot janë materiale për fitimin që përfaqësojnë 10% të fitimit para tatimit. Kostot që i atribuohen drejtpërdrejt, duke përfshirë kostot e huamarrjes, në lidhje me zonën e re të përpunimit duhet të kapitalizohen si pronë, makineri dhe pajisje. Sipas SNK 23 *Kostot e Huamarrjes*, kostot e huamarrjes që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes, ndërtimit ose prodhimit të një pasurie të kualifikuar duhet të kapitalizohen si pjesë e kostos së asaj pasurie. Kostot e huamarrjes duhet të kapitalizohen vetëm gjatë periudhës së ndërtimit, me kapitalizimin që pushon kur të gjitha aktivitetet e nevojshme për përgatitjen e pasurisë kualifikuese për përdorimin e synuar ose shitjen janë përfunduar.

Në këtë rast, zona e re e përpunimit ishte gati për përdorim më 1 shtator, kështu që kapitalizimi i kostove të huamarrjes duhet të kishte pushuar në atë moment. Duket se kostot e huamarrjes janë kapitalizuar në mënyrë të duhur në 100,000 €, që përfaqëson interesin gjashtëmuor të kredisë (4 milion € x 5% x 6/12).

Zona e re e përpunimit duhet të amortizohet nga 1 shtatori, pasi sipas SNK 16 *Pasuritë joqarkulluese*, zhvlerësimi i një pasurie fillon kur ai ndodhet në vendndodhjen dhe kushtet e nevojshme për të qenë në gjendje të funksionojë në mënyrën e synuar nga menaxhmenti. Prandaj, duhet të përfshihet zhvlerësimi pesë muor në fitim për vitin e mbyllur më 31 janar 2021, në vlerë prej 138,889 € (5 milion € / 15 vjet x 5/12).

Dëshmitë e auditimit

- Një ndarje e komponentëve të kostove të kapitalizuara prej 4.9 milion € (duke përfshirë kostot e huamarrjes prej €100,000) të rishikuara për t'u siguruar që të gjithë zërat janë të pranueshëm për kapitalizim .
- Përputhja e një mostre të kostove të kapitalizuara me dokumentacionin mbështetës (p.sh. faturat për artikujt e prekshëm si çimentoja, të dhënat e listës së pagave për kostot e brendshme të punës).
- Një kopje e buxhetit të miratuar ose planit të shpenzimeve kapitale për zgjerimin.
- Një kopje origjinale e marrëveshjes së kredisë, që konfirmon shumën e marrë hua, datën e marrjes së parave të gatshme, normën e interesit dhe nëse kredia është e siguruar me ndonjë pasuri si kolateral.
- Dokumentacioni për të verifikuar që zgjerimi ishte i plotë dhe gati për përdorim më 1 shtator, si p.sh. një certifikatë përfundimi ndërtimi.
- Rillogaritja e kostos së huamarrjes, tarifa e amortizimit dhe vlera kontabël e zgjerimit në fund të vitit dhe përputhja e të gjitha shifrave me draft pasqyrat financiare.
- Konfirmimi se shtesat në pronë, objektet dhe pajisjet janë shpalosur në shënimin e kërkuar të pasqyrave financiare.

(b) Titujt dhe pozicionimi i dy paragrafëve të përfshirë në ekstrakt nuk janë të përshtatshëm.

Sipas SNA

705 Modifikimet e Opinionit në Raportin e Auditorit të Pavarur, kur auditori modifikon opinionin, duhet të vendoset një paragraf menjëherë pas paragrafit të opinionit të titulluar 'Baza për Opinion të Kundërt', i cili përshkruan çështjen që ka shkaktuar modifikimin. Në këtë rast, titujt janë të pasaktë.

Përshkrimi dhe shpjegimi i dhënë për opinionin e kundërt nuk është i mjaftueshëm, për një sërë arsyesh. Së pari, çështja nuk vlerësohet. Paragrafi duhet të tregojë qartë shumën prej 10.5 milion € dhe të tregojë se kjo është materiale për pasqyrat financiare.

Paragrafi nuk thotë nëse plani i pensionit është me suficit apo deficit, dmth nëse është një pasuri apo detyrim i cili është hequr nga pasqyrat financiare.

Nuk ka asnjë përshkrim të ndikimit të këtij lëshimi në pasqyrat financiare. Duhet të përfshihen fjalë të tilla si 'nëse deficit do të ishte njohur, detyrimet totale do të rriteshin me 10.5 milion € dhe kapitali i aksionarëve do të zvogëlohej për të njëjtën shumë'.

Nuk është e qartë nëse ndonjë kontabilitet për planin e pensioneve është bërë fare. Përveç njohjes së tepricës ose deficitit të planit në pasqyrën e pozicionit financiar, regjistrimet kontabël kërkohen gjithashtu të trajtojnë zëra të tjerë si kostoja e shërbimit aktual të planit dhe çdo fitim ose humbje aktuariale që ka lindur gjatë vitit. Nëse këto janë lënë gjithashtu, dhe ndikimi i tyre i mundshëm në fitim ose kapital nuk përmendet.

Nuk i referohet standardit përkatës të kontabilitetit SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve*. Referenca duhet të bëhet për të ndihmuar përdoruesit të kuptojnë shkeljen e standardeve të kontabilitetit që janë bërë.

Përdorimi i fjalës 'i qëllimshëm' kur përshkruan lëshimin e planit të pensionit nuk është profesional, tingëllon akuzues dhe mund të mos jetë i saktë. Plani mund të jetë lënë gabimisht dhe një rregullim i pasqyrave financiare mund të jetë sugjeruar nga firma e auditimit dhe është duke u marrë në konsideratë nga menaxhmenti.

Së fundi, nuk ka gjasa që vetëm kjo çështje të jetë e mjaftueshme për të krijuar një opinion të kundërt. ISA 705 thotë se një opinion i kundërt duhet të jepet kur anomalitë janë materiale dhe të përhapura në pasqyrat financiare. Shuma e deficitit dhe rrjedhimisht edhe detyrimi që duhet të njihet është 10.5 milionë euro, që përfaqëson 6% të totalit të pasurive. Shuma është padyshim materiale, por nuk do të konsiderohet e përhapur në pasqyrat financiare.

Shënim udhëzues: Sipas ISA 705, nëse një anomali kufizohet në elemente specifike të pasqyrave financiare, ai do të konsiderohet i përhapur vetëm nëse përfaqëson një pjesë të konsiderueshme të pasqyrave financiare.

Detyra 4

Auditimi i pasqyrave financiare të Dita SHA për vitin që përfundoi më 30 nëntor 2021 është drejt përfundimit dhe raporti i auditorit pritet të nënshkruhet javën e ardhshme. Dita SHA prodhon pjesë dhe komponentë për industrinë e aviacionit.

Ju po kryeni një rishikim të kontrollit të cilësisë së angazhimit për auditimin e Dita SHA, i cili është një entitet i listuar dhe një klient i ri i rëndësishëm i firmës suaj. Draft pasqyrat financiare paraqesin të hyra prej 8.7 milion Euro, pasuri prej 15.2 milion Euro dhe fitim para tatimit prej 1.8 milion Euro.

Ju keni identifikuar problemet e mëposhtme si rezultat i rishikimit tuaj:

(i) Qasja e planifikuar e auditimit ndaj të pagueshmeve tregtare ishte të mbështetej në kontrollet e brendshme mbi blerjet dhe të mbante testet thelbësore në minimum. Gjatë testimit të kontrolleve për të pagueshmet tregtare, nga një mostër e rastësishme, ekipi i auditimit ka identifikuar tre porosi blerje të cilat nuk ishin autorizuar nga menaxheri i prokurimit. Në shqyrtimin e dokumentacionit mbështetës, ekipi i auditimit arriti në përfundimin se artikujt ishin blerje të ligjshme biznesi dhe për këtë arsye arriti në përfundimin se nuk kërkoheshin procedura shtesë. **(4 pikë)**

(ii) Pas një rishikimi të transaksioneve me para të imta, asistenti i auditimit identifikoi se arkëtari paguante tarifën e taksisë për udhëtime personale, jo-biznes, me një vlerë totale prej 175 dollarë. Pas diskutimeve me asistentin e auditimit, ju keni konstatuar se ai nuk e ka raportuar më tej çështjen pasi shuma është e parëndësishme. Asistenti i auditimit komentoi gjithashtu se arkëtari është vëllai i tij dhe se nuk donte ta fuste në telashe. **(6 pikë)**

(iii) Testimi i prerjes së të hyrave ka identifikuar dy fletëdërgesa, të datës 2 dhjetor 2021, për artikujt e dërguar në Ana ShA, me një vlerë shitje të kombinuar prej 17,880 Euro, të cilat ishin përfshirë në të ardhurat për vitin e përfunduar më 30 nëntor 2021. Shefi i kontabilitetit i klientit, Dritoni, ka shpjeguar se Ana ShA nuk porositi rregullisht nga Dita SHA. Prandaj, në mungesë të një historie të rregullt pagesash me Ana ShA, dhe për të minimizuar periudhën e mbledhjes së të arkëtueshmeve nga ky klient i veçantë, fatura e shitjes përgatitet dhe i dërgohet klientit në të njëjtën ditë kur është marrë porosia e shitjes. Periudha mesatare kohore midis marrjes së një porosie dhe dërgimit të mallrave të klientit është afërsisht një deri në dy javë. Dokumentet e punës së auditimit kanë arritur në përfundimin se nuk ka nevojë për hetime të mëtejshme.

(6 pikë)

(iv) Drejtoresha financiare, Liza, nuk ka përfunduar llogaritjen e tatimeve për vitin e përfunduar më 30 nëntor 2021.

Ajo i ka kërkuar së fundmi asistentit të auditimit të llogarisë tatimin e pagueshëm të kompanisë për vitin mbi bazën se si një kontabilist i certifikuar i sapokualifikuar, asistenti i auditimit ishte më i përditësuar me ndryshimet e fundit në legjislacionin tatimor. **(4 pikë)**

Kërkohet:

Vlerësoni çështjet e kontrollit të cilësisë dhe implikimet për përfundimin e auditimit duke përfshirë çdo veprim të mëtejshëm që duhet të ndërmerret nga firma juaj e auditimit. Përgjigja juaj duhet të përfshijë çështjet që duhet t'i komunikohen menaxhmentit dhe atyre të ngarkuar me qeverisjen në lidhje me auditimin e Dita SHA.

[Gjithsej: 20 pikë]

Zgjidhja

Vlerësimi i çështjeve të kontrollit të cilësisë, implikimet për përfundimin e auditimit dhe veprimet e mëtejshme

(i) Testimi i të pagueshmeve

Mungesa e dëshmisë së autorizimit nga menaxheri i prokurimit në lidhje me tre urdhrat e blerjes paraqet një përjashtim nga funksionimi efektiv i një kontrolli të brendshëm në të cilin auditori synon të mbështetet. Rishikimi i dokumentacionit mbështetës dhe konkluzioni se zërat ishin shpenzime të ligjshme biznesi nuk zgjidhin përjashtimin në funksionimin efektiv të kontrollit. Ekziston rreziku që mund të kenë ndodhur përjashtime të tjera dhe blerje të tjera të paautorizuara, të cilat mund të mos kenë qenë për qëllime të ligjshme biznesi. Prandaj, procedurat e auditimit duket se kanë qenë joadekuate. Asistenti i auditimit duhet t'ia ketë raportuar çështjen menaxherit dhe partnerit që ata të vendosin nëse kërkohet punë e mëtejshme ose analiza e rrezikut dhe kujt duhet t'i raportohet, dmth atyre që janë të ngarkuar me qeverisjen, etj. Kjo gjithashtu duhet të ishte zbuluar gjatë rishikimit të letrave të punës.

Përpara përfundimit të auditimit, ekipi i auditimit duhet të vlerësojë shkallën dhe rëndësinë e mangësive të kontrollit të brendshëm dhe duhet të konsiderojë rritjen e madhësisë së mostrës origjinale dhe zgjerimin e testimit të auditimit. Nëse testimi i zgjeruar identifikon përjashtime të mëtejshme në funksionimin efektiv të kontrollit, auditori duhet të rishikojë nëse një qasje e bazuar në kontrolle është e përshtatshme dhe të shqyrtojë nëse kërkohet testim më thelbësor për komponentin e të pagueshmeve. Auditori duhet gjithashtu të marrë parasysh përfshirjen e çështjes në raportin drejtuar menaxhmentit.

Në përputhje me SNA 260 *Komunikimi me të ngarkuarit me qeverisje*, auditorit i kërkohet të komunikojë gjetjet e rëndësishme nga auditimi tek ata që janë të ngarkuar me qeverisjen. Këto përfshijnë vështirësi të konsiderueshme të hasura gjatë auditimit dhe çdo përpjekje më të madhe dhe të papritur që kërkohet për të përfutur evidenca të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit. Mungesa e autorizimit nga menaxheri i prokurimit në lidhje me tre urdhrat e blerjeve kërkon testim të zgjeruar të auditimit dhe paraqet një mangësi potencialisht të rëndësishme në funksionimin e kontrolleve të brendshme. Prandaj, ai përfaqëson një gjetje potencialisht të rëndësishme të auditimit, e cila duhet t'u komunikohet atyre që janë të ngarkuar me qeverisjen.

(ii) Mashtrimi i parave të imëta

Tarifat personale të taksisë përfaqësojnë një transaksion mashtrues nga arkëtari dhe duhet të rishikohen duke u bazuar në përgjegjësitë përkatëse të auditorit dhe menaxhmentit në lidhje me parandalimin dhe zbulimin e mashtrimit. SNA 240 *Përgjegjësitë e Auditorit në lidhje me Mashtrimin në një Auditim të Pasqyrave Financiare* thekson se përgjegjësia kryesore për parandalimin dhe zbulimin e mashtrimit u takon si atyre që janë të ngarkuar me qeverisjen e entitetit ashtu edhe menaxhimit. Ekzistenca e mashtrimit mund të jetë gjithashtu një tregues i mëtejshëm i një mjedisi të dobët të kontrollit. Auditori është përgjegjës për përfundimin e një sigurie të arsyeshme se pasqyrat financiare të marra në tërësi janë pa anomali materiale, qoftë të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi. Shuma prej 175€ është qartësisht jomateriale për pasqyrat financiare dhe për këtë arsye nuk paraqet një burim të mundshëm të gabimit material të shkaktuar nga mashtrimi. Auditori duhet të rishikojë të dhënat e parasë së imët për të evidentuar ndonjë parregullsi të mëtejshme dhe të diskutojë çështjet e identifikuar me menaxhmentin. Megjithatë, nëse auditori arrin në përfundimin se çështja rrit vlerësimin e përgjithshëm të rrezikut të mashtrimit dhe kontrollit, menaxhmenti duhet të informohet.

Megjithatë, pavarësisht nga jomaterialiteti i shumave të përfshira, marrëdhënia e asistentit të auditimit me arkëtarin e imët përfaqëson një kërcënim familjariteti. Dështimi i asistentit të auditimit për të theksuar çështjen përpara diskutimit me rishikuesin e kontrollit të cilësisë së angazhimit mund të tregojë mungesë të integritetit profesional nga ana e asistentit të auditimit. Në përputhje me SNA 220 *Kontrolli i Cilësisë për një Auditim të Pasqyrave Financiare*, auditori, kryesisht partneri i angazhimit të auditimit, ka përgjegjësinë për të monitoruar kërkesat etike gjatë gjithë procesit të auditimit. Procedurat e firmës për caktimin e stafit në ekipet e auditimit

dhe për raportimin e marrëdhënieve personale me stafin e klientit duhet të rishikohen në dritën e kësaj përgjegjësie.

Nëse auditori arrin në përfundimin se mashtrimi i parasë së imët dhe çdo çështje shtesë e identifikuar gjatë rishikimit të të dhënave të parasë së imët rrit vlerësimin e përgjithshëm të rrezikut të mashtrimit dhe kontrollit, çështja duhet t'i raportohet menaxhmentit me një rekomandim që të gjitha transaksionet e parave të vogla duhet të rishikohen dhe të autorizohen në mënyrë adekuate.

(iii) Testimi i prerjes së të hyrave

SNRF 15 *Të ardhurat nga kontratat me klientët* kërkon që një entitet të njohë të hyrat kur entiteti përmbush një detyrim të performancës duke transferuar një mall ose shërbim të premtuar (dmth një pasuri) të një klient ose përgjatë kohës së përbushjes. Një pasuri transferohet në një moment në kohë ose kur klienti merr kontrollin e asaj pasurie. Prandaj, mbi këtë bazë, të hyrat janë njohur shumë herët dhe si rezultat të hyrat, të arkëtueshmet dhe fitimet janë mbivlerësuar.

Gabimi i identifikuar është i izoluar dhe jomaterial për pasqyrat financiare në 0.2% të të hyrave (17,880/8.7 milionë). Gabimi duhet të ekstrapolohet bazuar në incidencën e gabimeve të identifikuara dhe nivelin e shitjeve për këtë klient të veçantë në mënyrë që të vlerësohet potenciali për një anomali materiale. Bazuar në këtë vlerësim, audituesi duhet të zgjerojë testimin e prerjes për të vlerësuar më tej mundësinë për një gabim material. Auditori duhet gjithashtu të konfirmojë me menaxhmentin se procedura e faturimit është e izoluar për këtë klient të veçantë dhe të konsiderojë shtrirjen e vlerësimit dhe testimit të tyre për çdo klient tjetër sipas nevojës.

Auditori duhet gjithashtu të rishikojë procedurat e prerjes së vitit të kaluar në mënyrë që të hetojë nëse ka pasur ndonjë gabim kompensues në vitin paraprak.

Të gjitha anomali të identifikuara duhet t'i komunikohen menaxhmentit dhe auditori duhet të kërkojë që ato të korrigjohen.

SNA 260 kërkon që auditori t'u komunikojë atyre që janë të ngarkuar me qeverisjen pikëpamjet e tij ose të saj në lidhje me aspekte të rëndësishme cilësore të praktikave kontabël të entitetit, duke përfshirë politikat kontabël. Mospërputhja me kriteret e njohjes të SNRF 15 përfaqëson një gjetje të rëndësishme nga auditimi dhe duhet t'u komunikohet atyre që janë të ngarkuar me qeverisjen sipas SNA 260.

(iv) Këshilla tatimore

Siç u përmend tashmë në (ii) më sipër, auditori ka përgjegjësinë për të monitoruar kërkesat etike gjatë gjithë procesit të auditimit.

Ofrimi i asistencës në llogaritjen e tatimit mbi të ardhurat e pagueshme të kompanisë për vitin përfaqëson një kërcënim të vetë-rishikimit pasi llogaritja e tatimit përbën bazën e tatimit të pagueshëm në pasqyrën e pozicionit financiar dhe tarifës tatimore në pasqyrën e fitimit ose humbjes për vit. Ky rrezik rritet nga statusi i listuar i kompanisë dhe sipas *Kodit të Etikës për Kontabilistët Profesionistë të IESBA (Kodi)*, auditori nuk duhet të përgatisë llogaritjet tatimore për klientët e listuar. Kompania është një klient i listuar dhe për këtë arsye, si auditorë, firma nuk duhet të ndërmarrë asnjë shërbim tatimor pasi kërcënimet ndaj objektivitetit dhe pavarësisë së auditorit që do të krijoheshin janë shumë të larta për të lejuar firmën e auditimit të ndërmarrë një angazhim për të përgatitur llogaritjet e detyrimeve aktuale ose të tatimeve të shtyra për qëllimin e përgatitjes së regjistrimeve kontabël që janë materiale për pasqyrat financiare përkatëse, së bashku me shënimet shpjeguese përkatëse.

Sipas SNA 260, gjetjet e rëndësishme të auditimit të cilat audituesi duhet t'u komunikojë atyre që janë të ngarkuar me qeverisjen përfshijnë çështje të cilat, sipas gjykimit profesional të auditorit, janë të rëndësishme për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar. Prandaj auditori duhet të raportojë mungesën e aftësive dhe njohurive të përditësuara të drejtorit financiar dhe implikimet e kësaj në procedurat e rekrutimit dhe trajnimit të klientit. Auditori duhet të raportojë gjithashtu çështjet e pavarësisë të identifikuara më sipër në lidhje me kërkesën e drejtorit financiar që auditori të llogarisë tatimin e pagueshëm.

